

SA DEFENSA

Periódico independiente

Un mot an En Revenjoli

Hem llegit, estodiat, meditat y considerat s'article que se dignísima Autoritat d'En Revenjoli ha escrit per noltros, y francament, mos pareix que no son molt exactes els informes que li donen dels asuntos d'aquest poble, qu'es recalder li conte lo que li convé; estrañammós que vulga desplegar tot es rigor de se seua sensata ploma demunt una fracció de Sineu, volgient singlarmos porque diu que parlam contra 'l Reverent Sr. Ecónom.

De manera, que quand sa parlad d'una Autoritat bax es punt de vista purament polític, ha sortit En Revenjoli per defensar-la; emperó quand es partid en que figura aquélla Autoritat ha insultat, injuriat, malfamat, tractant, pitjor, qu'un padás brut á alguns señors Sacerdots, y es nostro señor Ecónom seu á sa cadira, no protesta, heu consent, no hei posa remey y dexa que s'escándol s'arrelí, que sa calumnia y s'injuría prenguin carta de naturalesa á n'aquest poble per medi de se publicació d'un asquerós paperot, mes pudent y oyós qu'es matex «Pu-Put» «infernál», que marex cremar y ventar ses cenrras, anomenad «Mestre Tomeu Ciri, patri d'ignominia y afronta dels Sineuers», no tenim sa sort, sa dicha y satisfacció de trobar un defensor, mos enconttram hórfans de pare y mare, y sa dignísima Autoritat d'En Revenjoli no te un mot per noltros, une parauleta de consol, no parla, queda muda.

El dignísim Rt. D. Barnadí Font, rector de sa ciutat d'Inca, quand se volía propagá sa brutó dins aquella població, va desplegar tot es seu zel per veurer si poría tayar ses comes á n'el dimoni, y gracias á Deu heu va conseguir.

¿Porque idó es nostro Rt. Sr. Ecónom, es cap de l'Esglesia, s'autoritat Esglesiástica, es nostro Pare espiritual posat p'el Bisbe; posat p'el matex Deu, dexa qu'es poble fása flamada, que venga damunt noltros un nou diluvi, que surti aquell satá-

nic paperot, mónstruo de brutó, que ha fet mes mial que tot es que pot fer qualsevol periódic que vulga eczigir responsabilidadat y fer cárregs á s'Autoritat?

¿Quina llástima que passi lo que passa á n'aquest poble...!

Sa Redacció

Correspondencia

Apena mi espíritu, aflige mi corazón, ver el estado de mi amado pueblo, desde que la pasión política se ensañó con sus morigerados moradores: el odio, el desprecio, la tibieza religiosa con sus ribetes de impiedad avanzan á paso de gigante cual ola tempestuosa, y amenaza sumergirnos en un mar sin fondo de inquietud, malestar y zozobra.

«Señor salvadnos que vamos á perecer, decían los apóstoles, á su divino Maestro, cuando estaba durmiendo en la embarcación.» Lo mismo podríamos decir todos y á todas horas, los hijos de este pueblo. Invisible está la blanca paloma, portadora del iris de paz; las nubes aparecen cada día más preñadas, presagiando nuevas tormentas; ni en lontananza se divisa el horizonte de la caridad, desaparecida en mal hora de entre nosotros.

¿Qué objeto, que fin, que ideal se propusieron los falsos redentores de Sineu, sembrando esos vientos, productores de tales tempestades? Miraron sin duda el bien particular, con predilección al general. El tiempo es para verdades y para justicia Dios.

Parte del clero engañado y seducido cual voluble Eva, por el infactible programa de esos conversos Agustines, tomaron su defensa con más color de lo que, tal vez la prudencia y el Romano pontífice aconsejan; y ved ahí que la exaltación de unos, con detrimento de los otros, ha producido, ha fomentado esa tibieza religiosa, este odio y malestar que sentimos y deploramos.

No todo sale á pedir de boca, y si esos

señores presbíteros se lanzaron á esa reconquista, devorados por el celo de la gloria de Dios, y tuvieron en cuenta y meditaron bien las palabras de un santo y sabio Jesuita que dice «que el demonio atiza á los celosos para que den en iracundos», enhorabuena que el cielo los bendiga; pero si al obrar así había clavada en su corazón alguna espina, algún resentimiento personal, quedaba todavía en él alguna reminiscencia de los agravios de alguien recibidos, y su conducta ha sido motivo de escándalo para los que siguen la doctrina de aquel Dios humilde que dice que primero es la ofrenda del corazón que la de la víctima, entonces teman por lo sucedido.

En la última procesión de rogativas, presagiando ya el malestar que sentimos, cuando el clero con voz fuerte y con insistencia pedía aguas saludables, un sentimiento, una idea vino á mi mente. Si, mi Dios; más que, agua, vestidos todos de saco, y cubiertas nuestras cabezas de ceniza, debiéramos alzar la voz y decir compungidos... Ab ira odio et mala voluntate liberanos Dómine.

Josefino

DE COLABORACIÓ

Tercer vot de censura

cuantre D. Gabriel

SUSPENSIÓ DES SECRETARI

Conve di qualque cosa sobre sa suspensió des Secretari: Tots sabeu que el partit de sa péll no pot veure el Secretari y el volen treure mes prest avui que nó demá. Quant entraren estaven tots chaléts porque se creyen tal vegada que aquéll funcionari públic dimitiría; pero uns contes fá s'ase y s'altre el treginé. D. Mateu com á Secretari desde que entrá el nou partid y sempre no ha fet més que portarse com un Secretari modelo, cumplint estrictament y en tota escrupulosidad ses ordes des seus superiós y procurant no faltá en lo mes minim á ses

seves obligacions. Per axó, els pellosos quant veren que á pesar d' haver entrat els seus, no surtia de la Sala D. Mateu, no es porien paí y comensaren á fer renou y á demostrar á nes caporáls des partit de sa péll el seu grós disgust. En Llull quant n' hi parlaven, les deia, no vos feseu ilusions ni vos empenyeu en tal cosa, perque en Mateu complex perfectament y no hi ha rés que fé; tot d' una que li man una feina, tot d' una la fá, es un Secretari etsemblá y corrént, no lei poren llevá. D. Mateu fins i tot, per mes que no hi venia obligat, assistia sempre á ses funcions religioses quant les presidia s' Ayuntamiento, bastava que fos el gust y voluntat d'en Llull. Tot anava com una seda, y si bé de tant en quant hi poria haver qualche disgust ó petita desavenencia, no passava des coll avall. Pero en motiu de negarse el Secretari á treure, si mal no heu recordam, uns certificats que no poria treure tal com volia D. Gabriel y sostenguda mes tart una forta y calorada disputa Batle y Secretari y rompudes ses relacions personals entre élls dós, el dia del Rám es Secretari quantre costum, no es invitat á ses funcions propies del dia. D. Mateu rebut aquest desaire, resol no torná més en s' Ayuntamiento á cap funció religiosa, mentres axí estassen ses coses. El dimars Sant, vá á compli el Secretari en so precepte pascuál, sentint molt haverhó de fé antes del dia que acostumava. Vé el dijous Sant y el Batle entrant dins si mateix y arrepentintse tal volta de sa descortesía feta en so Secretari, el convida de nou per assistir á l' ofici y processó. D. Mateu formál y recordant certament s' ofensa rebuda inmerescudament, si be agreeix tal invitació, emperó trobá oportú y prudent no assistí en corporació á tals funcions y en sos seus amics visita ses Cases-Santes. Bona l' ha va haver feta el Secretari. En Biel tot cremat, ferit el seu amor propi, considerant una grossa galtada lo fet pel Secretari, prén sa resolució de suspendrerlo. Es dijous Sant á vespre y el divendres ben dematí ia se rumiava sa resolta é irrevocable determinació des Batle y efectivament á las onze del dematí, del divendres Sant, queda plenament confirmada sa noticia. D. Gabriel me suspen el Secretari per 30 dias fora sou ni empleo, perque com tots sabeu, «desafiando el honor» des Batle, el dijous sant el capvespre havia visitat ses Cases Santes (ó el Bon Jesús en los Monuments) en sa minoria. ¡Quin genit, es den Llull y cuan inconsequent en sos seus actes! Tres dies abans no convida el Secretari per anar en sa corporació á sa funció del Rám y heu trobá ben fet per lo vist, y en canvi perque el dijous Sant el Secretari no assistex en sa corporació á ses funcions propies des dia, en Llull se quexa amargament y li sab

tan de greu i considera tan rebaxada sa seva dignidad, trapitjada sa seva autoridad y malmesa sa seva honra que suspen el Secretari de sou i empleo per 30 dies. Y axó, no es pot anomená tiranía, caciquisme, monstruosidad, despotisme etc. etc. etc.....? De modo que segons D. Gabriel un Secretari ha d'esser sa jugueta des Batle, avui si, demá nó, com quedam? El Secretari ha d' está ó no ha d' está subjecte á nes caprichos y rareses des batle?—D. Gabriel pocs dies després d' haver entrat, diu á nel Secretari que era el seu gust i desitjava que sempre assistís a nes actes oficials de s' Ayuntamiento y D. Mateu discret i educat com sempre, li contestá que estás tranquil, que are i sempre complirie i que aniria á l' Esglesia en sa corporació Municipal; y desde aquell dia fins el disapte del Ram el Secretari acompanyava se maioria de s, Ayuntamiento á totes ses festes de l' Esglesia. Pero ve el día del Ram, y en Llull mana á s' Oficial Saix que no inviti á nes Secretari per assistí á l' Ofici en s' Ayuntamiento. Ara bé, qué havia de fé el pobre Secretari mes que no anarhi? Quin remei li quedave mes que acatá sa disposició bona ó dolenta de s' autoritat local? D. Mateu quantre gust i costum se va veure obligat á no poré seure á nes banc des batle i desde llevonses, devant un desaire que per cap concepta meraxia, pren sa determinació de no torná mes en sa corporació municipal. Bé, Secretari, molt bé, al menos sou consequent, fora pastes ni pastetes. Cualsevol que tengui un poc de criteri, cualsevol que estími un poc sa seva propia persona i tot el món alabarán el vostro comportament.

Pero i en Llull que se pensave tal volta poré jugá els homos á la pilota? D. Gabriel certament sa devía figurá que D. Mateu no era un homo tan serio y de caracte y per axó s'enfada y se crema quant veu que el Secretari no el complau ni accepta sa seva invitació, i sense pensá en lo que fá, ni cabilá fins aon arriben ses atribucions d'un batle, el suspen per 30 dies. I ia-mos tornam tení en Llull de morros. ¡Quina desgracia i quin desacert, ni per excepció en fan una de bé! D. Mateu totalment convenut de que D. Gabriel havia fet un'alcaldade somerina, sense precedent, presenta un recurs de quexa devant el Sr. Governadó, y com s'atropéll y injusticia des Batle en vers del Secretari eran clás, mes clás que sa llum des sol, com D. Gabriel s'havia estralimitat cometent un abús d'autoritat intolerable; sa segona festa de Pascua envia el Sr. Governadó un ofici manant á nen Llull s'inmediata reposició del Secretari. Que li pareix are D. Gabriel, que el poria suspendre, ó no el poria suspendre á n'el Secretari? Sap que va de depresa en ses cosas i

per axó se fá aquestes jonoyeres. ¡Quina llástima per un homo com D. Gabriel s'entretengui y gastí ses seves energies, satisfent passions tan ruins!

Pero aquest dítxós ofici no arriba ó sa pert ó l'estrevien, y com havia d'esser molt vergonyós pes partit de sa pell que tan prest fos reposat el Secretari, senvá D. Gabriel á ciutat, se presenta á n'el Sr. Governadó, se posá en Llull á ses sevas ordes, li reiterá els seus respectes prometentli fería bonda i no cometría cap brutó. Promesa sería sa den Llull i sinó mirauhó. Lon demá dimecres en plena sessió, D. Gabriel te atreviment per dí que no ha rebut s'ofici des Governadó y era una mentidassa, D. Gabriel mos emblenquinave. Aquell día actuava de Secretari un que no era D. Mateu y el retjidó Crespí, que vol ses cosas á nel seu lloch, demana á nen Llull el motiu de s'ausencia del vertadé Secretari, perqué D. Mateu no está present en aquella sessió ocupant el lloch que li pertoca. Es ve Sr. Llull, continua diguent en Crespí, es vé que vosté suspengué el Secretari ó no es vé? I si es vé, com hu es, perque non dona conta á s'ayuntamiento? D. Gabriel que no sabia com desfersé des trunfo, empagait devant se brutorete comese en caxes destemplades contestá á nen Crespí y diu, que si vol doná conta á s' Ayuntamiento de sa suspensió des Secretari en donará, pero si non vol doná, non donerá. ¡Bé sen desfá el señor Biel, pereix casi mentida que en Llull un homo educat contestás en tanta insolencial Tothom sabia i estava enterat de sa suspensió inesperada des Secretari, menos sa corporació municipal. ¡Quina vergonya! veure qu'en Llull considera, ó té els retgidós com «escolans d'amén, domés per omplí sa cadiira y fer caramull»; y si cualcú demana una cosa justa i natural, com es si era vé sa suspensió des Secretari, surt D. Gabriel dient que no té cap obligació de donarne conta. I quant sa criada des Potecari i tot Sineu en bull, quant tothom parlava y comentava aquesta feta, es batle se resisteix y li sap greu enterá á s'ayuntamiento de lo que ha ocorregut. ¡Quin despotisme! I com se coneix estava empenyat D. Gabriel en que tots els retgidós fossen esclaus dels seus capritxos i mirassen i callassen. Que parli are es «Sinium» des Cacique i des concejals somesos á sa voluntat des tirano. Mirau, si hi hagut, en el món un homo terco, absolut y déspota, ha estat, á nes perexe, es nostro D. Gabriel. Be insistí en Crespí en que mostrás s'ofici des Governadó, va essé inutil; diu D. Gabriel que no l'ha rebut i punt final. Que trobau, que es parlá axó en so có demunt sa ma? Tenen s'ofici, pero no el volen mostrá en sessió perque es public no s'enteri. Pero lo bo va essé, que

tenguent notícia el Sr. Governadó de que encare no s'havia donat possessori á nes Secretari alegant que s'ofici no havia arribat en mans des batle, el Sr. Governadó molt previsó, enviá á Don Gabriel un altre ofici pero certificat, manantli aquesta autoritat que lo mes pronta li digui si ó no ha rebut s'ofici en cuestió i si li ha donat compliment. ¡Quina humillació pen Llull!

Axí no poria posá excusa i no té més remei D. Gabriel que rendi bandera i el Secretari altre vegada reb ses claus de sa secretaría. Es ben segú que D. Gabriel en tenia d'aquella negra i devía tayá claus, vent tirada per terra i rossegada sa seva autoritat. Un Batle que suspen un secretari per 30 dies i á nes segon die l'obliguen á torná á reposá aquell mateix que acaba de suspendre, francament una autoritat de pés, d'un poc d'enteresa no passa per tal humiliació i entrega sa vara, dimiteix. Pero don Gabriel ¡ca! en no esse per la forsal ja hu val. Pero vulgués no vulgués D. Gabriel, el Secretari torná entrá, i axí havia de sutceí per forsa. Perque no era una tiranía i una monstruosidad molt grossa volé treure don Mateu sense motiu algun? El Secretari per ventura havia faltat com á Secretari? havia desobeit á nes Batle? de cap manera. D. Gabriel l'invita á ses funcions del dijous sant i el Secretari considere prudent no assistirhi, i qué? per axó ha d'esser suspés per 30 dies? Qui no veu qu' es un abús de autoritat i més que axó una set de venjansa desentranjada? Per altre part, quant i desde quant el Secretari ha vengut obligat á haver d'assistir á tota funció religiosa que presideix sa corporació municipal? Si el Secretari acompanyava s' ayuntamiento á l'ofici era per sa bona armonía que sempre hi hevía hagut; pero una vegada rompudes ses relacions personals en ben Llull, no tenguent aquést s'atenció d'invitarlo el die del Ram, porque llevó el dijous sant D. Gabriel á totes passades volía qu' el Sr. Secretari assistís en sa corporació municipal á n' els actes religiosos propis des díe?—¿I sa dignitat? i el sentit comú? i sa vergonya? i el pundonor? No se comprén ni s' explica que un homo en no esse qui estigui ofuscat de tot, pegui una trevelada d'aquestas. D. Mateu per cap estil havia de permetre esse posat en solfa per D. Gabriel, ni aquest ia no s'havia d'haver encapritxat amb una tal cosa. Cada palo que aguante su vela. Ara be; el Secretari complex com á Secretari, no hi ha res que dí d'ell, se porta bé: idó dexeulo fer, no vulgueu ferló tirá «á nes carro del nou tirano». S' educació devant tot i primer que tot. Qui hi pot haver, que pugui alabar i estar conforme en sa conducta i procedí de D. Gabriel amb aquest fet? Qui no veu, que es suspendre el Secretari amb aquesta

forma es un «acte de tiranía i caciquisme?» O se pensava D. Gabriel que el Secretari sería trattat pitjó que el peón de Llorito? Aon s'ha vist mai que per un no res se suspengui tot un Secretari? Esperí D. Gabriel trobá á nes Secretari en qualche falte grave i llevonses ia hagués carregat demunt éll el pés de tota sa seva autoritat. Pero mentres el Secretari fassi de Secretari, mentres cumplequi en tot lo que li pertoca, mentres no el puguen trobá en cap menguerrufa, no passeu s'arada devant el bou ni doneu á conexe el vostro genit i mal cor, i cuan baxes i rastreses son ses vostres aspiracions. Discreció, molta discreció, axó feia falta á D. Gabriel, per axó ha arribat aon ha arribat. Ia estará més alerta ia i tendrá més mirament es Batle accidental, perquè habrá escarmentado en cabeza agena. De tot d'una se volía presentá fiero el llevó, pero ben prést s'ha mansat, axó d'haver de fer antesale á cás Governadó, tampoc li agrada á nes mestre de Defla. Primé, de dia i en sa nit, antes de diná i després de diná, es matí i es capvespre á cualsevol hora í sempre manaven feines á nes Secretari, pero are ia es un altre cosa. Tot s'ha reglamentat i ia no treven papés ni sellos de s'alcaldía com antes feien. Ni sa firma ni el despaix ia no son tampoc á sa casa d'en Llull son á la sala. Poc á poc ses coses se posarán á nes seu lloc. Axí heu desitjam.

P. A.

Palma, 17 Setembre.

Ses Sortides del Sen Llendera

Que nol sentiú á n'el Sen Llendera: Diu en el «Sinium» de dia 10 d'aquest mes que totas ses samanas SA DEFENSA parla des Consums, des Peón de Llorito, de sa vara y den Senyora. Mirau que haveis estafolari aquest imbecil de Llendera, permi no treu romana y s' encoligue el sa menje. ¿Ay d'axó t' estranyes Llendera xiflat? Que no saps que SA DEFENSA sortí á rotlo per posá ses cosas a n' es seu lloc y cantá cla y llempant. ¿Per ventura no ereu voltros pellosos que deieu que es mostruo de Consum que fe s' Apostol Miñó adins C' an Bielet seria cobrat sense cap baxe y que encare que mos vengues cap baxe non bauriem aigordent? Que es Peón de Llorito el molestieriu á fi de que dimitis y que si tal cosa no fae, el destituirieu? No deieu que no acorderiu fe varas a n' es Tinents d' Alcalde? Dat tot axó, y havént vengudas falladas a favó nostro totas ses reclamacions des Consum, y haverne pogut beure aigordent y qualche coseta mes; después d'haver volgut es partit pellós molestá inmerescude-

ment es Peón de Llorito á fi de que dimitis y ja que tal cosa no va fe, el me destituirieu encare mes inmerescudement, y per tal motiu tengué que asser cridad al orde es Batle de Sineu pel seus superios pel comportament poc correcte que segue en so Peón de Llorito, y pel seus superios també si li maná fos reposat en el seu carrec y que li fossen pagats es dos mesos que havie estat suspes. D' aquets dos mesos cuant presentaren es conta á s' Ayuntamiento es según Batle D. Fransesch Crespí entengué que tota vegada que es Peón de Llorito no havie fet feina no era just la vila hagues de pagá, y demaná heu pagás sa mayorie de s' Ayuntamiento tota vegada que ella era sa que havie pegat sa travalada. Acordan du s' asunto á consultá y com es natural contestan que se mayoria ha de pagá aquets dos mesos á n' en Ramón, Que tal Mata ratas? Que bufes? també s' acordá fe varas á n' es Tinents d' Alcalde ó sigui fe lo que demanava sa minoría. Adevant tot axó s' estrañye s' estrumbol den Llendera que perlem tant de totas aquexas cosas. O bosi d' endiot que no te convé parlem de ses vostras equivocacions, becadadas y travaladas? Llevonses diu ¿Es just ó injust lo des Consum y lo des Peón de Llorito? Bono Llendera se veu clarament que has perdut es cap. Voltros pellosos sostenieu que tot axó era just, pero ja vaeu que no he vie pel de justicia, y noltros fogoneus que verem tan clarament marcada s' injusticia, apelarem contra s' aument des Consum, y com es natural á tots pero á tots mos vengué sa baxe que demanarem; apelarem també contra es compartament poc correcte que tenie es Batle de Sineu en so Peón de Llorito, y contra sa seva suspensió que dictá es matex Batle avui «Procesado D. Gabriel Llull y Alonso,» y com també era tan declarada y marcada s' injusticia demunt en Ramon fallaran á favó de tot lo que noltros demanavam. ¿Que voltros voleu suposá que son injusts tal fallos ¿idó porque no apelau contra es mate-xos? y feis lo que noltros ferem en ses vstras resoluciones. Quia, quia, que heu d'aná apelá y per tot el mon ja vos conxen. Llevonses mos surt el Sen Llendera diguent que no hei veu altre cosa en tot axó mes que es Lliberals están a nes Poder. Pero el dimoni que vos entengui á voltros, jo me pensava que es lliberals y sobre tot en Canalejas era partidari vostro ja ques dia que entrá á nas poder fereu tant de trui y tocaréu á una mala hora á tantas casas y demostrareu tenirne tanta alegría? O sería cosa que encare no sabeu ab aqui teniu bo? Axó es lo que jo me pens y estig segúr que en so vostro comportament no heu de arribá á tení influencia en ningú, en no esser ab qualche Lerruchista o Banyeta verde.

En quant á l'amon Tomeu Senyora sabem que estau conformes en tot quant li deim, pero demunt es «Sinium» ó «Sini» li allisau es pel solament pes benefici que vos reporta es día de sas eleccions. No tengueu ansi pero, si es que en Senyora sigui homo de tanta honradés com deis prest se desenganerá de tots voltros, perque s'honradés en voltros no hei vol peras, hei está barayada, solament teniu per companeros s'injusticia, s'inmoralitat y sa poca vergonya. A tu Llandera y tots es de sa Sini si que te te vui dir que no sabeu parlá daltre cosa mes que bravajervos de bons católics, y olvidau que mos conaxen á tots, y llevonsas de malmaná, insultá y trestocá es dignísim parei de Bat-les que es partit fogoneu tengué dins el Consistori y també vos olvidau que en voltros está es Bat-le que mareix tals calificatius ja que es cap de pocs mesos de haverse encarregat de «Alcaldía tengué que esser cridat al orde pel seus superios, denunciat pel seus inferios y «Procesat pe sa Justicia».

Contesta Llandera y vorem sis teu cap sagueix tan destornillat.

Un des carré maló

Sa caridat verdadera

Aquest escriptoretxo de «Sa Sini», pipiolé, poque cosa y no ningú, més dolent quen Barrufet arriba fins i tot á fe befa de sa llimosna y de tota obra de caridat. ¡Desgraciat! Ja hu sabem y prou, que lo cristiá es no sabre sa ma dreita lo que fa s'esquerra; pero per ventura ha estat mai reprobable, es publicá y doná á conexe ses obres de caridat realisades per tots es cristians? Axó mai; y sino diguéme, no se publiquen dalt sa trona ses festes y funcions solemnes y no tan solemnes, costoses y mes poc costoses que costean ses persones caritatives d'aquest poble? No sentim cada dia, l'ofici d'avui es á intenció de D. Fulano y sa Dominica qui ve es de D. Menguano y s'etsercici es per D. Sutano? Y axó enomená ses persones que fan bé y caridat, axó diu es «Sinium», es propi de «fariseus, gentils, hipócrites y pagans»? Tu escriptoretxo de sa Sini, tu si que ets es gran fariseu, s'hipócrita mes hipócrita que es sol escaufa, farsante á totes passades. Ale meam, grandíssim estrofolari, que es lo que cherres y sostens? Sostens que ses llimosnes y obres de caridat que fan es cristians no s'han de dí ni de sabre? Y qui to ha dit? Y aon heu has après? Que conegui y sapi tot el món ses vostres obres bones, diu Cristo, per d'aquesta manera glorificá á nes vostro Pare que está en los cels.

Heu sens desenfreit escriptoretxo de sa Sini? Ara bé, y tú infelís qui ets per aná contra Cristo? Quant una persona piadosa y devota fá construí una Esglesia ó una capella, no es ve que á nes lloc mes preferent se posa es seu escut perque eternament coneguem s'obra bone d'aquella ánima generosa? Y axó que es tan hermós y edificant, axó tu heu trobas mal fet? ¡Desvergonyit! Y sa teva ploma de fematé caronya s'atrevirá á judicá y mes que judicá, á condemná ses obres de caridat distribuïdes pes sa má lliberal y bondadosa de tot bon cristiá? ¡Quin atreviment!

Pero ten la bondad de no lletgí á mitjas, fitset be en ses derrerres paraules que son ben terminans «queremos consignar este rasgo de generosidad cristiana para que pueda servir de ejemplo y estímulo á las personas de acomodada posición». Que te pareix endiablát pifolé de sa Sini? Si tu malanat, tenguesses un germá que víctima d'una llarga maleltía li arribás á faltá un bossí de pá y unes cuantes persones caritativas mogudes de compasió y llástima abrisen una suscripció per ajugerá y aliviá en lo posible y atendre á ses necesidats d'aquest germá teu, no series tú es primé en volé sabre es qui t'han fet bé, per estarlos agreits tots es temps de sa seva vida? Y quant demunt es periódic lletgim que D. Fulano de tal ha regalat aquella imatge á tal Esglesia ó ha pagat aquella festa ó ha entregat tal cantitat pes pobres, aqueis magnífics regalos, aquestes llimosnes, aquets donatius, aquesta caridad que se publica y se retreu, trobas tú, es propia de «fariseus, gentils, hipócrites y pagans»? Ah gran farsante! Has de sabre per are y per á sempre que es repartí no docentes, una sola racció de pá á nes pobres per amor de Deu, sempre sempre será una obra de caridat vertaderament cristiana, obra de caridat que quedará profundament grabada en lletres d'or dins es cor de tot bon cristiá. ¡Ah! y com se coneix que es gran pifolé de sa Sini no te caridat ni tampoc la practica.

Un nou peon

Que no teniu noticia d'un peón nou? Que no vos han dit que are tendreu tres peons? Que no sabeu que á nes presupuestos están consignades cincetes y pico de pessetes per un altre peon? Venguen pessetes y ja hu trobarem. Tres peons y perquè? per repartirse sa feina? perque dos peons no basten? perque es treball per dos es massa sobrat? De quina manera mos rifan aqueis pellosos. Y no están en sa cara que les cau? Mes brut ja no li poren fé. Tothom

sap y tothom diu que des dos peons ni hi ha un que es peon y guardiá de lo seu, nó de la vila, que cobra de la vila sí, pero que fa feina per éll. Aquest peon sen vá á ses seves terres y les cuide y cegue y bat y cava y cui figues etc., etc., etc... y lo més que ha fet, quant s'arc estava posat, el vetlava, pero com resultava que s'arc era del Circol Solidari, llevonses itot no feia feina per la vila. Bona manera de tení peons; axí s'arreglen es camins, se componen es carrés y se té esment á nes interesos des poble; ya no es posible mes gros descuit y maió abandono. Y perque un vespre ó s'altre hei pugui havé renou, just perque en cers dies determinats no basten es dos peons, per axó diven ó dia l'amon Toni que son necessaris tres peons. Bon defensó de ses causes perdudes es en Toni. Sabeu si le hagués de pagá éll en aquest nou peon, com mudaría de cantet. Y aquest homo tan escrupulós amb apariencia veu tant y tant d'abandono y se calla. Miserable. Santo y bueno que tenguessim tres peons si fos necessari, per dú es poble ben arreglat; pero per fe lo que se fa, no val més estoviá aquestes cincetes y pico de pessetes? Si un poble com aquest reclama dos mestres y dues mestres y porem passá amb un sols mestre y un ajudant, perquè aumentá nous gastos? Y per economies s'actual ayuntamiento ó sa majoría suprimí sa plassa d'ajudant de nins de s'escola pública, perquè are aumenta ó crea una nova plassa de peon? Y sa llógica? Y es bon sentit? Y es cervell? Vol dí per una banda, per estoviá segons diven els pellosos, me suprimexen sa plassa de ajudant per no considerarla necessari y per s'altre per estoviá ni aumentarán una nova plassa de peon? Havíeu vist gent mes botilenque que aquesta gent pellosa? Ell no saben quin cap les va devant. Si vertaderament se fes molta feina, si se ves un gran interés en urbanissá tot es poble, si es caporals de sa pell se desfessen per tení es carrés y camins ben compots y no bastassen es dos peons y sen nombrás un altre, molt ben fet, pero havé de tení peons per guardá s'arc des Circol Solidari, tení peons per anar á cui figues, tení peons per guardá lo seu y tení abandonat lo de la vila, axó de cap manera ni per cap estil. Es dotbés de la vila son sagrats y s'han d'empleá be y ya mai s'han de tudá. Perque aquell que no fa cas d'un dotbé, quant l'ha de menesté, nol té. Y amb axó no están conformes tots? Lo que sostén SA DEFENSA, no es una cosa de clau passat y de sentit comú? Es peons qui les pague? la vila? Idó han de serví la vila, han de cuidá la vila, han de treballá per la vila. No hu trobau? Pero sa pell, bon Jesús, domés se cuida des seu pellico. ¡Vaia uns carabasses frites! Ja no poreu está mes desacertats. Que la vila fa uf... quen fassi, ya hu trobarem. A banquerrotés.

PALMA DE MALLORCA

Imprenta de F. Soler.—Soledad, 27